

УДК 338.48:504.054.4(477):551.583.1

Дячук О.М.

студент гр. 21м-тм

Уманський національний університет садівництва

м. Умань, Україна

наук. кер. – к.е.н., доцент Тимчук С.В.

**ВПЛИВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В
ЕКОЛОГІЧНО ЧУТЛИВИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ**

Туризм, з одного боку, є важливим джерелом економічного зростання, створення робочих місць та збільшення соціокультурного обміну, а з іншого - може мати негативний вплив на природні та культурні ресурси, особливо в

екологічно чутливих регіонах. Україна багата на природні резервати, національні парки та інші екологічно важливі туристичні об'єкти. Спостереження за впливом туризму на екологічно чутливі регіони та врахування принципів сталого розвитку є необхідними для того, щоб зберегти природне багатство та забезпечити сталу та екологічно безпечну подорож для майбутніх поколінь.

Основні принципи сталого розвитку туризму включають цілу низку принципів, які спрямовані на забезпечення гармонійного поєднання соціальних, економічних та екологічних аспектів розвитку туризму для забезпечення довгострокової стійкості та збалансованості. Основні принципи сталого розвитку туризму включають: екологічну стійкість, соціальну відповідальність, економічну ефективність, культурну чутливість, сезонність та територіальну збалансованість, співпрацю та партнерство. Ці принципи формують основу для планування, розвитку та впровадження туристичних проектів й ініціатив з метою забезпечення збалансованого та сталого розвитку туризму в довгострокових масштабах.

Екологічно чутливі регіони України відзначаються особливою природною та екологічною специфікою, яка обумовлена різноманіттям ландшафтів, біорізноманіттям та умовами їхнього існування. Деякі з цих регіонів є особливо уразливими до негативного впливу людської діяльності і туризму. Екологічно чутливі регіони в Україні характеризуються високим рівнем біорізноманіття. Тут має місце велика кількість унікальних видів рослин, тварин та мікроорганізмів, які потребують особливої охорони [1].

Деякі екологічно чутливі регіони мають унікальні екосистеми, такі як степові, лісостепові, лісові, гірські, водні та інші, кожна з яких має власну специфіку та вимагає індивідуального підходу до збереження. Екологічно чутливі регіони у нашій країні часто включають в себе значну кількість природно-заповідних об'єктів, які є осередками біорізноманіття та потребують особливого уваги та догляду.

Існування унікальних географічних об'єктів, таких як Карпати, Кримські гори, Карпатські та Дунайські біосферні зони, а також Приазовська і

Причорноморська низовини, обумовлює високу екологічну важливість цих територій. Екологічно чутливі регіони вкрай чутливі до будь-яких змін у природних умовах, таких як забруднення водних джерел, деградація ґрунтів, знищення лісів, забудова та інші антропогенні впливи.

Розуміння та аналіз цих особливостей є важливими для розробки та впровадження стратегій та заходів сталого розвитку туризму в екологічно чутливих регіонах України, з метою збереження природного багатства та забезпечення сталого розвитку як туристичної галузі, так і самого природного середовища [2].

Проте масовий туризм у екологічно чутливих регіонах може мати різноманітні негативні наслідки, які важко виправити. Тому збільшення туристичної активності може призвести до знеосвоєння екосистем, включаючи знищення рослинності, руйнування ґрунтів та забруднення природних водних джерел. Масовий туризм може спричинити втрату біорізноманіття через порушення екологічного балансу та загрозу для різноманітних видів рослин і тварин, які є унікальними для цих регіонів. Також, великі потоки туристів можуть призвести до забруднення природних та культурних об'єктів та погіршення якості ґрунту, води та повітря в районі туристичних об'єктів.

Масовий туризм може призвести до втрати автентичності та автентичних культурних цінностей у цих регіонах через адаптацію до туристичних потреб та комерціалізацію традицій. Масовий туризм може створювати нерівноважність у розподілі економічних вигод, серед задіяних підприємств та зменшуючи соціально-економічні можливості місцевого населення. Масовий туризм може призвести до перевантаження і знищення туристичної інфраструктури та збільшення ризику аварій, а також негативно впливати на інші об'єкти.

Для зменшення цих негативних впливів важливо розробляти та впроваджувати стратегії сталого розвитку туризму, орієнтовані на збереження екологічно чутливих регіонів та забезпечення екологічно стійкого туризму.

Забезпечення сталого розвитку туризму у екологічно чутливих регіонах вимагає комплексного підходу, який враховує екологічні, соціокультурні та

економічні аспекти. Декілька можливих стратегій та підходів для досягнення цієї мети включають: створення екологічно освіченої туристичної індустрії, збереження природних ресурсів та біорізноманіття, екологічно чисті технології та інновації, партнерство та співпраця, розробка та дотримання стандартів сталого туризму, локальна економічна збалансованість, розвиток альтернативних туристичних маршрутів. Ці стратегії спрямовані на збереження екологічно чутливих регіонів, збалансований розвиток туризму та забезпечення сталого впливу на природу та спільноти, що проживають у цих регіонах [3].

Впровадження принципів сталого розвитку у туризмі в екологічно чутливих регіонах може призвести до ряду позитивних змін та переваг для самого середовища, місцевого населення та туристичного сектору. Впровадження принципів сталого розвитку сприяє зменшенню негативного впливу туризму на природу та збереженню біорізноманіття. Розробка та дотримання планів управління може дозволити зберегти унікальні екосистеми та види. Туристичні програми, спрямовані на сталий розвиток, сприяють підвищенню екологічної свідомості туристів. Вони навчаються поважати та цінувати природу та стають агентами змін у своїх способах споживання та поведінці.

Розумне використання туристичних ресурсів може сприяти економічному зросту у місцевих спільнотах. Це може включати зростання доходів від туризму та розвиток малих підприємств. Стале споживання та попит на екологічно чистий туризм може сприяти розвитку нових туристичних продуктів та послуг. Наприклад, еко-туризм, еко-готелі, відпочинок у природних резерватах тощо.

Продумане застосування сталого підходу в туристичній галузі може сприяти сталому розвитку екологічно чутливих регіонів, сприяючи економічному зросту, збереженню навколишнього середовища та покращенню якості туристичного досвіду. Важливим є систематичне впровадження та посилення цих підходів, забезпечуючи сталу співпрацю між всіма зацікавленими сторонами для досягнення спільних цілей сталого розвитку туризму в Україні.

Література:

1. Nataliia Kovshun, Alona Kliuchnyk, Svitlana Tymchuk, Olena Orlenko, Olha Soloviova, and Kateryna Horiunova. Rural tourism potential in the development of the agriculture-industrial complex. E3S Web of Conferences 408, 01026 (2023) URL : <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202340801026>
2. Тимчук С.В. Екологічний туризм як напрям соціально-економічного розвитку сільських територій. *Вісник ТНЕУ*. № 1(11), 2016. С. 35-41.
3. Нещадим Л.М., Тимчук С.В. Екологізація туристичних послуг аграрних підприємств. *Збірник наукових праць Уманського НУС*. 2020. Випуск 96. Частина 2. С.190-198.